

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGSKOLAN

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SONDAGEN DEN 25 JULI 1920.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

SVENSKA FERIEKURSEN I JENA.

1. Professor Eucken. 2. Professor Linck. 3. Dr Flygare. 4. Professor Rein.
5. Professor Dörpfeld. — Foto Bischoff & Waterhöfer, Jena.

LÖRDAGEN DEN 3 juli avslutades årets första svenska feriekurs i Jena. Den omständigheten att denna kurs samtidigt var den första efter världskrigets avslutning har gjort den till föremål för mycken uppmärksamhet både i Tyskland och i Sverige. Syftet med de båda kurser, som anordnats i sommar, har varit att bereda deltagarna ökade kunskaper i tyska språket och samtidigt tillfälle att lära känna det tyska folket, tysk konst och litteratur, tysk kultur över huvud taget. Första kursen har omfattat tre veckor. Dagligen ha hållits lektioner och föreläsningar. Ganska mycken tid har

ägnats åt utflykter i det härliga Thüringen, såsom till Weimar och Eisenach; kursdeltagarna ha också beretts tillfälle att njuta av tysk musik och teaterkonst. På grund av det utomordentligt värdefulla kursprogrammet och den stora anslutningen av deltagare kan man med all rätt tillägga kursen en synnerligen stor betydelse. Kursens ledare har varit Dr Flygare från Stockholm. Bland dem som från tysk sida understött ledningen märkas nobelpristagaren prof. Eucken, universitetets rektor Geh. Hofr. G. Linck, professorerna V. Michels och W. Rein.

Det forna hemmet.

DET VÄXER VILD AKVILEJA
bland buskar och täta snår,
och rabatten som bar reseda
nu tom och förtorkad står.
Var gömmas alla vårdande händer?

I gräsövervuxna gångar
den sörjande vinden far
och viskar gamla visor,
som sjöngos i forna dar.
Vi tiga alla vänliga röster?

Det är vattenblomning på dammen
och parkträden mossslupna stå.
Under gröna speglande kronor
med sagor minnena gå.
Var dväljas våra vänner och fränder?

Med bommade luckor står huset
och med skymning i öde rum,
och klockan som tickat i takt med
våra barnahjärtan är stum.
Vart flydde alla vänliga genier?
RUTH MILLES.

Lycksalighetens ö. Resebrev till Idun av Carl-August Bolander.

Utsikt över Palma.

Gårdsparti i Palma.

JAG MÅSTE UPP UR HYTTEN, DET går inte att sova, då man nalkas Lycksalighetens ö. I det långa vintermörkret har man drömt om dess eviga sol, ur en ocean av nöd och oro har den strålat förklarad. Genom åtta tullbommar har man kämpat sig, på Berlins Unter den Linden, Genève's Rue de la Croix-d'Or, Marseilles Cannebière, Barcelonas Rambla har man längtat efter dess soliga ro, nu — —

Kanske finns den inte, jag halkar till i trappan vid den hemska tanken. Minns jag inte, hur min gamle geografilärare brukade se mystisk ut, då det var fråga om Balearerna och Pityuserna, naturligtvis voro de uppfunna bara för att pina skolpojkar. På en annan planet finns Lycksalighetens ö kanske, man måste segla genom eterhavet — — —

Men där är den ju. Svartblåa, höga, skrovliga klippor, inga stränder, inga hamnar — så måste den vara, den släpper inte in vem som helst. En gång kommo kartagera seglande här, en gång kom Metellus med den stolta rövarflottan, vandalernas och goternas rövaresegel fladdrade här, morerna hissade sina fanor här, en dag i årets sista månad år 1229 kom konung Jakob I av Aragonien, den store Congquistador, befriaren från morernas ok. Den som kommer i dag på båten som bär hans namn är en ung svensk, på spaningsfärd efter Lyckan, som flytt ifrån Europa, utträngd av Hatet, Svälten, Missnöjet.

"Dragonera", en fet spanjor lutar sig över räcket bredvid mig och pekar på en klippö. "Banalbrefar, ett utmärkt malvasir, därifrån", han fortsätter att peka. "Monsieur är turist, förstår jag, det kommer många turister till Majorca. Ja, det är ett härligt land. Palma — och Soller måste ni se, det är Majorcas Schweiz. Valldemosa, ärkehertigens Miramar, grottorna i Arlá och Manacór," — —

Namn, vad frågar jag efter namn — jag nickar mekaniskt. Det är Lycksalighetens ö jag söker, jag reser inte efter Bædeker.

"Lluch måste monsieur också se, det är en helig vallfartsort", han drar upp en bunt prospekt ur fickan och lämnar mig ett, det står något om bilar att hyra till Lluch. Jag kommer att tänka på vad den finske sjökaptanen sade i Barcelona: "Akta er för de spanska affärsmännen, kom ihåg att judarna inte kunnat göra marknad i Spanien." Han fäktar med de ringprydda händerna, han småler: "Lluch måste ni se, det är nödvändigt."

Lycksalighetens ö finns inte, det är det han vet, det är därför han småler kanske. Vi ha glömt ordet som öppnar hamnen för oss. "Sesam! Världen är svart av sorg. Sesam, öppna dig."

Ett under, remnar den svarta klippmuren inte? En hamn öppnar sig där framme, en vit stad glänser på sluttningarna. En gammal borgruin till vänster, en katedral som en krona över staden, en skimrande vit stad med de

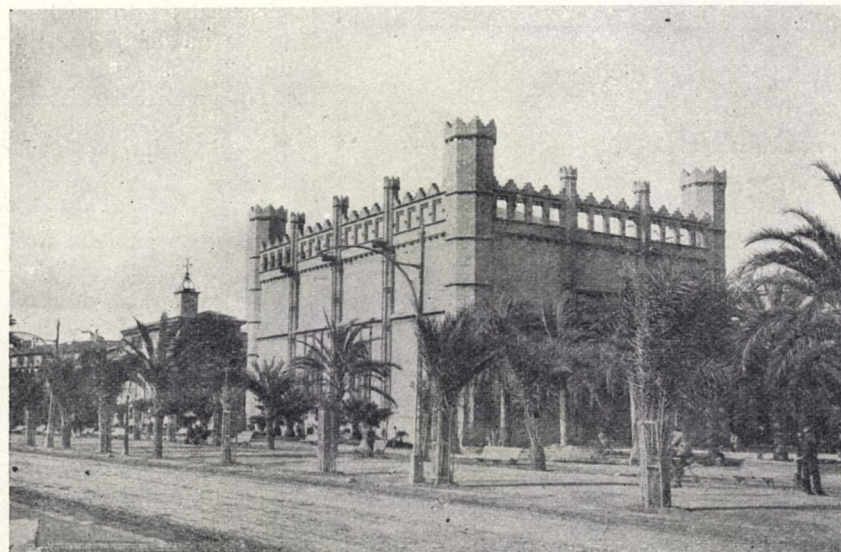
blåa bergstopparna bakom Palma, det doftar av namnet redan, spanjoren med reklamlapparna är som bortsköljd av solglansen. Är det Lycksalighetens ö detta, mitt hjärta klappar i bröstet.

*

Den eleganta ångaren Rey Jaime I svänger värdigt som en spansk grand in till kajen i Palma. Hamnen är svart av folk, hotellportier, åkare och bärare skrika och tjuta, det är det gamla turisthelvetet. Lycksalighetens ö är en prospektreklam naturligtvis.

Men min oro försvinner, så fort jag i den underliga majorkadroskan skakar in på gatorna. Jag känner ögonblickligen: detta är ingen av turistorterna, detta är en idyll, som inte blivit fördärvad än. En stad på 70 000 invånare, så gott som tredjedelen av öns befolkning — men en svensk småstad på 5 000 verkar betydligt större, hit har den stora ron flytt från Europa.

Jag måste ur droskan, måste vandra på de trånga medeltidsgatorna. En skomakare sitter i sin dörr, sylen sover i handen på honom, han spottar ut några mispelkärnor och tittar länge efter dem. Halvsulning och klackning kosta sex pesetas, han ser ut som vore han rädd att få en beställning. På trottoaren mitt emot dåsar apotekaren på halmstolen framför sin farmacia, betraktar ett par nakna ungar, som hålla sand i håret på varann. Längre

Lonjan, den gamla börsen i Palma.

Slottsruinen Bellver.

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA—DI—ON — Vetenskapligt

Gränad botas och förhindras. Pris pr burk 3:50.
CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Riks tel. 170 76
Allm. tel. 146 29

Obs! Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6:—.

bort är ett kafé, några feta herrar sitta orörliga vid sin vermuth å 20 öre dricksglasen, en skoputsare gnider ett par skor med en lapp och speglar sig som Narcissus i det blanka lädret.

Åttatimmarsdag, själva namnet låter löjligt här i solskenet, det är bara solen, som får arbeta här. Men vad är det för ett sorl häruppe i de trånga gränderna — innan jag vet ordet av, är jag inne på torget. Ett myller av folk, ett sorl som en bikupa, alla tala på en gång i munnen på varandra. Det är ett överflöd av djurkroppar i stånden, köttet kostar 2—3 pesetas kilot. Och korgarna äro fulla av frukter, apelsiner, citroner, körsbär, plommon, smultron, jordgubbar, päron, aprikoser, persikor. Jag kommer att tänka på det majorkinska ordet "Mayna", det betyder den underbara mångdubblingen av näringsmedlen, den är tvillingbroder till den stora ron.

Solskensro och rågade korgar, det är komiskt med det amerikanska tuggummit som det skyltas med i ett fönster, jag vill inte störa friden här med mina västerländska skosulor. Här är en stenbänk att sitta på, här vid 'Sköldpaddornas brunn', vattenstrålen sorlar sövande. En och annan svartklädd senora svävar förbi i mantilla och solfjäder, en och annan flicka med den vita muslinsrebozillon över håret kommer med sin vackra kruka till brunnen.

Ett tåg kommer på spårvägsskenorna, ett litet leksakståg, det står en karl framme på tendern med en klocka och ringer och hojtar. Men jag skrattar inte, jag skulle skrattat i stället, om det varit ett större lok. Jag är hemma här redan, jag har levat hela livet här, det finns intet Europa och inga express-tåg för mig. Jag sitter med ett nummer av La ultima bora, Majorcas nyheter, i handen, läser om 'den begåvade sonen till vår värderade don X', som tagit sin postexamen, läser den sista stora nyheten: staden har fått en brandbil, som blivit högtidligen invigd och välsignad av prästerskapet.

Tidningen är en liten lapp, man orkar inte läsa mycket här. En fårhjord med röda ringar om buken möter en skock småpojkar, vallade av en pater, små senioritor på 5—6 år trippa förbi med mantilla och solfjäder, behagsjukt fläktande sig. Mitt öga har fastnat på ett litet hus i solgasset, det står en nejlika i dörren och är ett duvslag på taket. Därinne bor säkert mannen utan skjorta, mannen, som är lycklig. Men man måste kanske ha vuxit upp som pojke här för att bli den mannen, man måste ha varit pojken utan byxor.

Det står en ung flicka vid brunnen, hon har ingen kruka som de andra, hon låter bara vattnet rinna mellan fingrarna, det svarta håret gnistrar. Hon gnolar något, nu vänder hon sig om, stänker vattenpärlor upp i luften och ler. Det är lyckan själv, som står vid 'Fuente de las Tortugas', en stackars västerlänning sluter ögonen, rädd att bli bländad av synen.

*

En bil tutar förbi, min spanjor från ångaren lutar sig på dynorna. Palma är en turiststad, här sitter jag och glömmer bort det, jag måste genast upp och gå rondan. Det är bäst att börja med katedralen, kyrkan går före allting annat på Majorca. Där finns ett stycke av det heliga korset, tre törntaggar av Kristi krona, bitar av Jungfruns skjorta och en arm av Sankt Sebastian, där finns ett kungligt kapell med Jakob den andres sarkofag. Men jag njuter bara det mystiska svala mörkret. Och kastar ett öga på markisinnan de la Romana, som är modellerad som fosterlandet i sin makes mausoleum.

Bredvid katedralen ligger det gamla kungliga palatset, byggt av Jakob den andre, dess gotiska takängel, en kopia av Campredonis bronsängel, synes långt ut över viken. Därifrån stiger jeg ned till Lonjan, den vackra gotisk-moriska börsen med de fyra åttahörniga tornen, den stora salen rymmer en tavelutställning i dag.

Jag tar spårvagnen, åker genom kalkdammet förbi de gamla stenväderkvarnarna ut till Terreno och Porto Pi, de vackra förstäderna, där de rika palmaborna ha sina sommarvillor.

På höjden ovanför ligger en borgruin, det är Bellver, gammalt medeltidsslott och statsfängelse. En gång måste den franske astronomen Arago rädda sig hit undan palmabornas ursinne och stenar, under sina meridianforskningar hade han vågat tända eldar uppe på berget — det är litet mer än hundra år sedan. Medeltiden, säger någon. Den välsignade medeltiden, säger jag. Jag förstår palmaborna, här kommer en västerlänning och stör friden för dem.

Den välsignade medeltiden — Europa skall inte yvas, det lever ännu i forntiden, maktstridens och erövringskrigens gråa forntid. Majorca har hunnit längre, det var i det fjortonde århundradet, det hade sin storhetstid. Då hade Palma 30 000 matrosar och 300 skepp, som seglade med olivolja, mandel, apelsiner, fikon, bomull över all världen, genuesarna hade en särskild börs i Palma. Men i dag är det lugnets och lyckans tid.

Jag vandrar inne i de trånga medeltidsgatorna igen, jag blir inte trött på att vandra här. Palma har inte många minnesmärken kvar från morernas fyrahundraårsvälde, det är inte mycket mer än de fyra pelarna i Banos Arabes. Men överallt på gatorna och gårdarna doftar och skimrar det av morernas skönhetsglädje, det är deras melankoli i visorna som sjungas här. Framför nästan varje port blir jag stående, stirrar in i pation, det är en vacker brunn, en pelare, en slinga, en palm, en vattenkruka. Det är inte Europa, det är inte Afrika, det är något tredje, Livsglädjens förlovade land.

Slumpen för mig förbi katedralen, jag stiger in igen. Jag famlar i mörkret, tre å fyra gummor ligga i bänkarna. På högaltaret brinna sju stora vaxljus, bakom altaret mäsas det, det skymtar röda kåpor, det är prästerna, som bakom stängda gallergrindar för sig själva lovsjunga det heliga hjärtat. Tonerna stiga och falla i mörkret, är det inte livsglädjens hymn de sjunga, är det inte livs-

Den barnlösa.

*I TYSTA OCH TIGANDE salar jag går,
väntar att ängelen skåda,
han, som skall komma i ljusglans och vår,
den eviga lyckan bebåda.
Men aldrig in i mitt tigande rum
kom han med livsflodens flöden.
Sakarja, mig längtan och sorgen gör stum,
min sorg är mig värre än döden.*

*Att plånas så stilla och omärkligt ut
ur släktenas bindande kedja.
Att veta, att allt vad jag drömde till slut
ej någon skall stava och bedja — — —
Att in i det eviga mörkret få gå
med något som grät i mitt sköte.
Att ej kunna tro att i himlarna blå
jag vandrar mig åter i möte — — —*

MAJ HIRDMAN.

glädjens scharlakansröda dräkt, jag står i templet på Lycksalighetens ö. Börjar jag inte förstå denna katolska religion, som behärskar allt på Majorca, den är ingenting annat än jordens glädje, den helgade vardagen. De små senioritorna, som göra korstecknet, var gång de stiga av och på spårvagnen — är det inte det härliga livet, som de inte vilja förlora? Det skall finnas en 'Asilo para arrepentidos' här någonstans, jag måste dit och göra bot och bättring, avsvärja den europeiska orons kätarlära.

Ute på Paseo del Borne är det inte samma frid som inne i katedralen, men samma gudstjänst är det. Det är den lilla promenadplatsen mitt inne i staden, ett det vackraste parkettgolv under träden mellan rader av stenbänkar och stolar. I aftontimmen håller staden salong här, varenda stol är upptagen, ungdomen trängs på parkettgolvet. Små leenden, skratt, blickar och solfjäderskurtis — det är glada barn i paradiset.

Den som finner det för trångt på Borne kan fortsätta vandringen ut till hamnen, där är den vackraste kilometerlånga promenadplats ute på piren. Havet skimrar som en dröm framför en — då man vänder sig om ser man den ambrafärgade katedralen och de blånande Sollerbergen i fjärran. Man ler åt det lilla meteorologiska observatoriet, vad tjänar det till att mäta och registrera klimatet i paradiset. Det vore tillräckligt att rista in här Chopins ord om Palma: himlen är turkos, havet lazuli, bergen smaragder. Och därunder George Sands ord om Majorca: det har Kalabriens himmel, Schweiz' grönska, Orientens tystnad.

*

Efter supén går jag upp på Circulo Mallorquin, det magnifika klubbhuset i Palma, alltid på vid gavel för alla utlänningar. Det är ett sannskyldigt palats med eleganta sällskapsrum, spelsalar, fäktsal, badrum, en stor festsal med fresker av Ankermann, i översta våningen ligger biblioteket. Man finner kontinentens alla tidskrifter och tidningar där — bland böckerna på borden hittar jag en bok om dödssynderna, ett arbete av Lenin och Ibsens Vildanden i katalansk översättning under titeln "El pato silvestre".

När jag stiger nedför trapporna, får jag sällskap med en ung majorikin, som suttit bland böckerna, vi utbyta de vanliga fraserna. Han frågar mig, hur jag finner Majorca, jag säger något om Lycksalighetens ö. "Lycksalighetens ö", — han stannar i trappan, ler, det är hån och smärta i leendet. "Lycksalighetens ö" — han börjar tala om klerikalism och vidskepelse, om indolens och nepotism, om den krassaste materialism, om gulascheriet, som fördärvat ön. Han pekar efter en seniorita: "Och våra vackra flickor sedan, säg något vackert om dem, så blir de kanske vackrare. Vet ni vad, deyen i Algier hade kontrakt med Majorca en gång, ön skulle lämna honom de hundra vackraste jungfrurna om året för att bli skonade, det är därför de äro så fula nu."

Vi stå på torget vid Franciskusklostret, därinne ligger stoftet av Raymond Lullius, Majorcas store son och vandringsman. Min följeslagare vänder sig mot mig: "Nej, däruppe i norr måste Lycksalighetens ö ligga, hur jag längtar att få resa dit en gång. Däruppe hos er, vad är det det heter nu, Atlantis är det. Jag måste se det, innan jag dör."

Jag svarar ingenting, viskar för mig själv bara: "Lycksalighetens ö, ön där man inte är. Ön, där ens dröm är."

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

En sannsaga. Av Ellen Lundberg-Nyblom.

BAKOM DE LÅNGA, LÅGA OCH böljande ljunghedarna, som redan började rodna i augustisolen, lyste havet stilla, blankt som punsat silver, och den lilla byn sprang ända ut på yttersta udden, som om den, av pur nyfikenhet, velat försöka få ännu större utsikt än inne i viken.

På andra sidan bukten låg en syskonby till det lilla samhälle, där jag sökte nattlogi. Men denna andra by såg ännu längre ut över havet, vände ansiktet rätt emot vågorna, och ytterst på udden tronade ett fyrtorn, nybyggt och modernt, försett med Agaljus.

Den lilla havsbyn, där jag hamnat, hade också en fyr, men av mera gammalmodig typ, och den låg liksom mera undan och hade fått stryka på foten, sedan den nya grannen trådt i tjänstgöring.

Längs de gräsklädda gatorna lågo de vita, ljusblå och rosafärgade stugorna inbäddade i sina trädgårdar, överspunna av vildvin och rosor, med blanka rutor, vita gardiner och en skymmande rad brokiga krukväxter i fönstren.

Inne i de låga rummen, med det stora havet tätt utanför, levde människorna sitt stillsamma, enformiga liv. De avundades inte grannbyarna, som vuxit ut till mer eller mindre moderna badorter, därför att deras läge och kommunikationer bättre lämpade sig till det.

De enkla byinvånarna hade ingen längtan efter utmärkelse — tvärt om. Man var nöjd med sitt och var snarare rädd för, att något främmande skulle göra intrång på friden. Det låg också en stämning av nästan ljudlös stillhet över den lilla byn. Man mötte knappt en människa på den guppiga bygatan. Och i dag teg också havet. Tystnaden var fullständig.

Endast då och då kom en stark pust av rosendoft från de små trädgårdarna på vägen ned mot havet. När jag slutligen öppnade grinden till det lilla rosafärgade hus, där jag var lovad nattlogi, föreföll det hela som en saga i miniatyr.

Den lilla trädgården låg överfylld av en brokig massa sensommarblommor; vallmo, lövkojor, remontantrosor, luktärter trängdes bredvid varandra utan egentlig reda, — ända ut på de smala, välkrattade gångarna.

Längst borta i trädgården fanns en berså, bildad av spaliéer med slingrande "passionsblommor", och på trappan låg en liten kritvit katt och sov i solskenet. På avstånd hördes rasslet av vågorna med långa, jämna mellanrum. Hela luften dallrade av surr från humlor och bin. Annars tystnad.

Jag gick försiktigt förbi den vita katten, som inte ens kisade på mig med ett halvt öga, och knackade på den stängda dörren.

Den var ljusblå och ornerad med smala guirlander över en refflad dörrspegel.

Intet svar. Ännu en knackning. Inifrån det tysta huset ljödo små lätta steg. Någon kom trippande, och nu öppnades dörren.

En liten smärt, vacker gumma med delat, grått hår, vit och skär i ansiktet som ett barn och med ett par vänliga, halvt melankoliska, halvt muntra ögon, som tittade upp på mig med ett leende. Också hennes tänder voro friska och vita, när hon smålog. Och hon var helt och hållet klädd i vitt; en vit bomullsklänning och ett litet vitt förkläde.

"Förlåt mig", sade hon och räckte mig en liten smal hand att trycka. "Jag var inne i salen och hörde inte genast. Och så ber jag er vara välkommen!" Hon gick först in genom den låga dörren.

Allt där inne var smått, ljusst som den lilla gumman själv. Bleka väggar, ljusa möbler, massor med små silhuetter, minimala akvareller och gamla tryck på väggarna; midt på salsväggen en stor klocka i fodral med ett skepp målat under urtavlan, och som just slog tre med ihåliga, brådsående slag.

"Ni har väl ingenting emot, att bo i syster Josephines rum?" Hon vände sig emot mig, bekymrat frågande.

"Nej, för all del!" Jag hade ingenting nämnvärt emot syster Josephine, visste inte, om hon var levande eller död, men var tacksam att ha fått tak över huvudet i ett litet samhälle, där man inte kunde uppleta något, som liknade ett hotell.

Syster Josephines rum visade sig vara det vackraste i hela huset; stort, ljusst, med en bred gammal vit empiresäng, där två turturdovor kysstes vid huvudgärdens, och ett koger med pilar, bland rosor och konvolvler prydde fotgaveln. Ljusa trasmattor på golvet; två fönster, barrikerade med blomsterkrukor, på väggen ett par kopparstick av Carl XIV Johan och drottning Desideria, en pressad bukett i glas under en silhuett av en ung man med yvig tupé. Och vid ena fönstret ett litet runt, inlagt sybord. Jag fäste mig vid det, ty det var egendomligt och stilfullt.

"Ja, här tänkte jag ni skulle bo!" sade fröken Adèle och lade händerna i kors.

"Det är ju ett förtjusande rum!" utbrast jag.

"Ja, det är rart!" svarade fröken Adèle förnöjd. "Syster Josephine är död — sen tio år tillbaka", fortfor hon. "Hon var flera år äldre än jag. Och alltid sjuk. Alltid! — Men hon var en ängel. Jag vet, att hon var en ängel. Och hon såg ut som en ängel. Det var en målare, som porträtterade henne, — han låg här alla somrar — och som sa, att det ansiktet glömde man aldrig, när man en gång sett det. Och det är sant. Alltihop här inne är hennes. Det är liksom litet helgedom med det här rummet just därför!" Hon såg på mig och smålog vänligt.

"Ja, jag skall vara så rädd om allting", svarade jag.

"Allt är hennes", fortfor hon, "utom sybordet där borta vid fönstret. Det är mitt." Hon gick bort och strök sakta över den blanka skivan.

"Det är ett vackert bord", sade jag för att säga något.

"Ja, inte sant", svarade hon. "Det är verkligen ett vackert bord. Jag fick det en gång — för länge sen. Det är ett minne. Det var roligt, att ni har sinne för det", tillade hon och såg åter småleende på mig. "Somliga människor se ingenting", tillade hon halvhögt. "Men nu ska vi ha kaffe!" avbröt hon sig. "Och nu ska' ni få vara i fred för mig!" Hon trippade bort till dörren och stängde den varsamt efter sig.

Jag såg mig noggrannare omkring i det stora, vänliga rummet. En bukett rosor doftade på bordet framför soffan, och vid ena väggen stod ett skåp med glasdörrar — ett dockskåp. Det var fyllt av gammalmodiga, nätta dockmöbler, och små lustiga, ålderdomligt klädda dockor gjorde *les honneurs* kring ett tebord. Allting där inne i dockskåpet såg lika putsat, vårdat och älskat ut som i "syster Josephines" eget rum.

Nu knackade det. Det var fröken Adèle, som hämtade mig till kaffe i bersån.

"Ja, det där är vårt dockskåp", sade hon och gick fram och öppnade glasdörrarna.

"Tycker ni det är löjligt, att en gammal gumma spar på såna barnsligheter? — Men vet ni", fortfor hon, då jag skakade på huvudet till svar, "när man har litet, kan man gärna bevara det! Det värmer!" Hon såg på mig med sina vänliga, barnsliga ögon. "De, som flackar och far världen runt och ökar på och ökar på allt vad de äger, de kan byta och ändra och kasta undan. Men den som lever i sin vrå och bara lever ett liv, som rinner som på en enda tunn tråd, för honom får varenda småsak ett annat värde. Det betyder något. För det blir verkligen minnen, och så värmer de!" tillade hon igen.

"Ja", invände jag litet skeptiskt, "om man nu har bara varma och ljusa minnen..."

Fröken Adèle såg på mig, och hennes ögon blevo stora och vackra, då hon svarade:

"Det har jag! Jag har bara vackert att minnas!"

"Ni är en lycklig människa", inföll jag med en suck.

"Ja, det är jag!" svarade hon med en liten bestämd nick. "Jag är en mycket lycklig människa."

Medan hon talade, tog hon kaffebrickan och trippade före mig ner i bersån...

På kvällen gick månen upp över havet, och en bred, vit månväg slog en bro mellan de båda lantungorna. På den bortersta blinkade den nya fyren som en fix-idé genom mörkret.

Då jag efter teet kom tillbaka från en promenad längs stranden, mötte jag fröken Adèle.

"Det är färdigt i ert rum", sade hon. Också hon kom utifrån och hade en svart spets-sjal över axlarna. "Om ni önskar, skall jag gå med er in och se till, att ni har allt vad ni behöver."

En gammalmodig ljusstake med grön skärm stod på nattduksbordet, och sängen var bäddad.

När jag blivit ensam, öppnade jag alla fönster och satt länge och såg ut över den månsvita trädgården, där blommorna lyste fantastiskt som halvt genomskinligt glas, och där plötsligt den vita katten kom ljudlöst vandrande på en av gångarna; stannade, gick igen och slutligen satte sig ned bredvid sin egen kolsvarta skugga som ett litet vitt spökdjur. Endast havet rasslade sakta. Det var långt mellan de jämna vägslagen. Det sov gott...

Nästa morgon vaknade jag sent.

Fröken Adèle stod vid min säng bärande på en frukostbricka. "Godmorgon!" sade hon glatt. "Solen skiner."

Hon satte brickan ifrån sig och ordnade allting trevligt åt mig.

"Jag kommer in om en stund och hämtar den", tillade hon och försvann igen.

Allting var så smakfullt och vårdat, och sängen jag låg i var en praktäng. Särskilt täcket kunde jag inte undgå att beundra. Det var av tjockaste pärlvita brokad, stickat i konstfärdigt snirklade mönster. Det var ingen vanlig turistsäng den gamla fröken bjudit mig på.

När hon efter en stund kom för att hämta brickan, måste jag säga henne det.

"Och täcket!" sade jag. "Jag har sällan sett ett så vackert täcke."

Fröken Adèle hade satt sig på en taburet vid sidan av sängen. Nu strök hon över det tjocka sidenet.

"Ja", svarade hon ivrigt, "är det inte vackert? Det är min mors brudklänning."

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt och Dessert-
choklader. Högfina kvalitéer.
Tillverkare:
A.-Bol. Carl P. Pålssons Chocklad-
och Konfektfabrik, Malmö.

Bomullstyger = Möbetyger = Gardiner
Drover på begäran. * * *
Precisera vad som önskas. * **Konstfliten, Göteborg.**

"Å!"

"Min mor", började hon, "var en mycket fin dam. Ja, till och med *mycket* fin!" tillade hon. "Hennes släkt var inte just nöjd med, att hon valde att gifta sig med fyrmästaren här. Men hon *ville* det. Och vad hon ville, det blev."

"Och hon blev lycklig?" frågade jag tvekanse.

"Mycket!" Fröken Adèle gjorde en liten paus.

"Ja, livet är ju — som livet är", tillade hon betänksamt. "Men — för att vara så som det är, så var hon lycklig. Min far var en god man. Men han dog för ung, och min mor passade inte till att vara ensam. Ett slag funderade hon på, att gifta om sig, men hon lät bli — och hon gjorde rätt. De flesta såna där försök misslyckas. Har ni märkt, att de misslyckas?" frågade hon och såg prövande på mig.

Jo, jag gav henne rätt i, att det nog var en tämligen riktig observation.

"Vi levde några år tillsammans i all stillhet här", fortfor hon, "sen min mor blivit änka. Vi ha alltid bott i det här lilla huset. Men den tiden var det vitt. Det är jag som låtit måla det rosafärgat. Det ser så levande ut. Tycker ni inte? — Min mor tyckte nog det var smått här ibland, hon var van vid annat. Men hon kunde inte skiljas från trädgården och havet. Det drog henne som en längtan, brukade hon säga. Och så länge far levde, var det kärleken till honom. De älskade varandra, de två! Ja, *de älskade* varandra, de två! Ja *de älskade* verkligen varandra!" upprepade hon övertygande. "Det var riktigt sol över dem. Och min far var en så god man. Han var inte lik andra. Det var bara Josephine som de alltid sörjde över. Det var skuggan, som gjorde, att livet var som det var. Men den skuggan var en ängel. — En lam ängel!" tillade hon mycket lågt.

"Några år efter min fars död, dog min mor", fortfor fröken Adèle och lät sina smala fingrar glida över det vita sidentäcket. "Det var som om hon bara varit en halv människa, sedan han var borta, inte orkat med livet ensam. — Och så var bara Josephine och jag kvar. — Men redan innan min mor dog var jag förlovad."

"Förlovad?" avbröt jag.

"Ja!" Fröken Adèle hade blivit röd som en ung flicka ända upp i pannan. "Ja, det låter kanske märkvärdigt. Men på den tiden tyckte han, att ingen i hela världen var som jag."

"Det tror jag!" svarade jag sakta.

"Han fick fyrmästarplatsen efter min far", fortfor hon. "En ung, vacker man! — Vet ni!" Hon rätade på sig och såg mig rätt i ögonen. "Jag blev förälskad i honom genast från första ögonblicket! Jag bar mig åt som en riktig toka. Min mor hade skickat mig upp i fyren en eftermiddag i ett ärende. Det var innan solnedgången, och jag gick dit. Där stod han, lång och smärt och brunöd och vacker midt i solen. Det var visst solen, som gjorde mig tokig, men — ja — innan jag gick därifrån, hade jag slagit armarna om halsen på honom och kysst honom." Fröken Adèle slog händerna för ansiktet. När hon åter tog bort dem, strålade hennes ögon.

"Var det inte rysligt?" utbrast hon. "Jag skämdes så att jag velat kasta mig i sjön. — Men — det är ju så långgrunt här i viken", tillade hon med ett litet skratt, "och innerst inne hade jag nog egentligen ingen lust att dö."

"Det gjorde ni rätt i", inföll jag.

"Ja, — se'n möttes vi flera gånger", fortfor hon.

"Vi måste ju! Han hade ju efterträtt far, och min mor måste ge honom en del upplysningar om ett och annat. I början undvek jag honom, men han började se på mig mer och mer, sökte mitt sällskap — och en vacker dag friade han till mig."

"Och ni?"

"Å, jag var lycklig! Så där lycklig som man bara kan vara en enda gång i sitt liv, och som räcker till för hela livet", fortfor hon lägre.

"Ibland kände jag ju som en tagg i glädjen vid tanken på, att det var *jag*, som gjort första angreppet. Men när jag sade det till honom, bara skrattade han och svarade, att det var just det, som var så kärt. Vi levde som i ett enda solsken det året. Och det var då jag sydde det här — till brudtäcket, — och fick det där sybordet — av honom." Hon gjorde en gest mot det lilla bordet vid fönstret.

"Och hur kom det sig...?" jag avbröt mig tvekanse.

Fröken Adèle gjorde en liten resignerad gest.

"Ja — han helt enkelt — tröttnade", svarade hon stilla. "Jag vet inte. Jag känner inte männen. Men de är kanske så, att de behöver ombyte. De tycker om motsatser. Jag var nog alldeles för stillsam och slät och vanlig. *Nu* förstår jag det förresten mycket bra", tillade hon.

"Och den andra?"

Fröken Adèle slog med handen.

"Å, en *helt* annan sort än jag! Ja, jag har aldrig sett henne! Bevara mig väl! Men jag vet! — Stor och grann — och — yppig figur! — Jag är ju inte alls den sorten!" Hon tystnade och satt och såg rätt framför sig.

"Stackars fröken Adèle!" Jag lade sakta min hand på hennes, som låg på täcket.

Hon smålog.

"Nej, inte *nu*!" Hon skakade på huvudet.

"Men — det *var* ju en tid! Jag nekar inte till, att jag blev ohyggligt svartsjuk, när det just gick upp för mig! *Ohyggligt!*" upprepade hon energiskt. "Och så; ja — tänk, *då* kom han fram med, att det var jag, som 'tagit första steget!' Det skulle han inte ha gjort! Tycker ni inte?" Hon såg bedjande på mig. "Vi hade ju så vackra och ljusa minnen gemensamt. Varför ska' man förstöra?"

"Ni har alldeles rätt", medgav jag. "Ett farväl är tillräckligt sorgligt i sig självt."

Fröken Adèle nickade bekräftande.

"Men när han slog an den tonen", forfor hon, "då blev jag rädd. Han skulle *inte* få förstöra för mig! Jag skulle ju leva på det där minnet. Och det lät jag honom förstå. Därför drog jag mig genast tillbaka. Det var det enda jag kunde göra. — — — Det var en tid bortåt, — nätterna! Jag kämpade — och jag led", sade hon mycket sakta. "Men så, en natt, var det, som om allting plötsligt stod klart för mig. Jag skulle inte *ha* någon verklighet! Det var inte meningen. Jag passade inte för det. Det är inte alla, som passa för verkligheten. Tror ni inte? Somliga måste nöjas med drömmarna. — Förresten", hon smålog. "Nöjas med! ... Drömmen är väl i alla fall det vackraste. Ingenting blir som den. För att livet — ja, det är som livet är. Inte sant?"

"Jag ger er alldeles rätt", svarade jag.

Det blev en paus.

"Längre fram kom det en annan man och bad mig bli hans hustru. Men — inte kunde jag det!" Hon såg på mig med ett par stora förfärade, barnsliga ögon. "Kärleken", sade hon långsamt, "den kommer ju bara en

gång. Den kan man inte *göra om!* Det är ingen fabriksvara", tillade hon med ett litet småleende.

"Och så vande jag mig vid att leva ensam", fortsatte hon. "Förresten hade jag ju Josephine. Det var en plikt, som krävde hela min kärlek."

"Och han?"

"Han gifte sig med sin vackra fästmo", svarade hon nästan glatt. "Och — som tur var — just vid den tiden blev fyren på andra udden färdig. Den var ny och fin, bättre avlönad plats. Han sökte den — och fick den."

"Och bor där än?"

Hon nickade till svar.

"Jag har aldrig sett honom igen, se'n den dagen vi tog farväl av varandra", sade hon sakta. Hon hade plötsligt sjunkit ihop och blivit en liten tunn gumma.

"Aldrig?"

"Nej! — Vad skulle det tjäna till?"

"Men hur har ni kunnat undvika det?" invände jag.

"Jag har ingenting borta i hans by att göra, och han kommer aldrig hit", svarade hon med en liten axelryckning. "Men — jag *hålls* på honom var dag; det har jag gjort i alla dessa år."

Jag teg, och hon fortsatte.

"Jag går ut och sätter mig vid foten av den gamla fyren, just när han tänder sin fyr där borta, och då föreställer jag mig, att han säger mig god afton", sade hon mycket sakta. "Det gör jag var kväll. Också om vintern. Det må storma och snöa aldrig så. Så länge jag vet, att han är där uppe i skymningen och tänder ljuset, är det, som om jag inte riktigt hade förlorat honom, — — eller kanske är det ett minne?..."

Hon slöt ögonen halvt och tystnade.

"Och så säger jag honom godnatt, och tackar honom för den lycka han gav mig det där året och tänker på, hur vacker och glad och ung han var..."

Jag ville invända något, men hon gjorde en avvärande rörelse med handen.

"Ni menar, att det *blev* inte så, — ack — det var *livet!* Sådant där grums, som kommer emellan och skymmer och ger en bitter bismak — för en tid. Men livet har ju också det goda med sig, att det rensar — både tankar och känslor. Och nu, se'n han blev ensam, känner jag på mig, att han tänker — och minns."

"Å, hon är död?"

Fröken Adèle skakade på huvudet.

"Nej! Men hon har lämnat honom — för länge se'n", svarade hon. "Det finns också kvinnor, som älskar ombyte, — som tröttnar. Alla kan ju inte vara likadana, förresten!" Hon rätade på sig. "Jag klandrar ingen", sade hon sakta. "Jag vet bara, att jag tröttnar inte. Och jag är tacksam för min dröm. Den gjorde livet rikt den tiden jag trodde på den, och den gör allting så ljusst för mig nu, då jag ser den — på avstånd! — Det var vackert!" Hon smålog mot något osynligt, långt borta. "Och jag är lycklig, att jag har fått vara ung — en gång", tillade hon.

Hon reste sig och tog brickan för att bära ut den. Då hon kom i dörren, vände hon sig om.

"Jag begriper inte, varför jag har berättat allt det här för er", sade hon. "Jag brukar annars alltid hålla det för mig själv. Men det är någonting hos er, som kom mig att längta efter att öppna mitt hjärta. Det gör gott förresten — för en gångs skull. — Men nu måste ni stiga upp", tillade hon glatt.

"En hel massa rosor ha slagit ut i trädgården, havet är rent gudomligt, och himlen — ja, den är nu i alla fall det bästa vid hela jorden! Skynda er ut och se på den!"

Hon nickade och försvann genom den låga, ljusblå dörren.

CRÈME DE CHOLEPALMINE

Antiseptiskt hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber å Kr. 1.50 och 80 öre.

IDUNS PRENUMERATIONS-PRIS:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:
Helt år Kr. 16:—
Halvt år > 8:25
Kvartal > 4:25
4:de kvartalet > 5:—

IDUNS ANNONSPRIS:

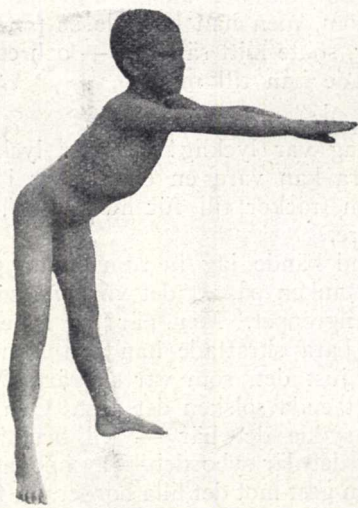
Pr millimeter enkel spalt:
40 öre eft. text. Utländska annonser:
45 öre å textside. 45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskild begärd plats för särsk. begärd plats.

Lär ungdomen simma!

SIMKUNNIGHETEN BORDE VARA STOR I ett så vattenrikt land som Sverige. Men den har varit och är alltjämt föga utbredd och blott en energisk propaganda från de simintresserades sida torde kunna råda bot på detta missförhållande i vårt samhällsliv.

I Svenska Livräddningssällskapets för någon tid sedan utkomna årsbok har sällskapets sekreterare, kapten Hugo Möller kraftigt framhållit nödvändigheten av att den svenska ungdomen lär sig simma. Det är dess medborgerliga rättighet likaväl som dess medborgerliga skyldighet.

Han skriver:
Vår tid är en de humanitära reformernas tid. Samhällsbyggnaden nagelfares i fogarna från ovan till nedan, och varhelst det brister i fråga om hänsyn till den sociala trevnadens krav, äro krafter till reds att råda bot.

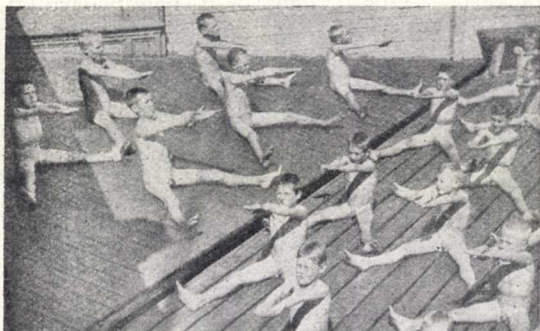
Förberedande simövning på land.

Simövning i bassängen.

Det kan synas förmått att hänföra fordringarna på förbättrad kroppskultur till betingelserna för social trivsamt. Den fysiska kulturen står icke särskilt högt i kurs i våra dagars Sverige. Men lika fullt: det är i detta sammanhang anmärkningsvärt, att en fråga av så elementär art som den om *ordnad simundervisning* i vårt sjöriska land ännu år 1920 lyckats undgå samhällets omtanke och goda vilja. Icke så att förstå, som skulle den goda viljan saknas. Det vore att underskatta vår samtid och dess reformnit. Men det är att lägga märke till att i dessa de samhälleliga initiativens dagar ännu ingen man i ansvarig ställning stått upp bland folket, visat fram drunkningsstatistikens vittnesgilla, övertygande siffror och ropat ut med stentorsröst öyer allt landet:

Sveriges vida, rika, oupptäckta land har nationalekonomiskt icke längre råd att med en axelryckning borteliminera denna årliga förlust av svenska medborgares liv! Varje par förvärvskraftiga armar representerar för vår folkfattiga nation ett kapital, hundrafalt skattat i rådande vargatider. Det är ett vitalt samhällets intresse att värna om vårt dyrbara folkmaterial. Det är regering, folkrepresentation, kommunalmyndigheter, skolor, hem, en bjudande plikt att beakta de nationella värden, som här äventyras. Vi vilja en motion i vår riksdag om obligatorisk simundervisning i landets skolor, vi vilja motioner i ämnet i samtliga rikets *stadsfullmäktigeförsamlingar* och *kommunalstyrelser*. Skolans organ äro beroende av kommunalt stöd för sitt arbete i simundervisningens tjänst, kommunalt avlönade simlärare, kommunala badanordningar och simbad, gratisbad för skolungdom. Det är vårt folk ovärdigt att i en fråga, vars nationella räckvidd icke kan nog skattas, längre lita till det frivilliga intresset, den enskilda offervilligheten. Svenska Livräddningssällskapets utomordentligt betydelsefulla insats i

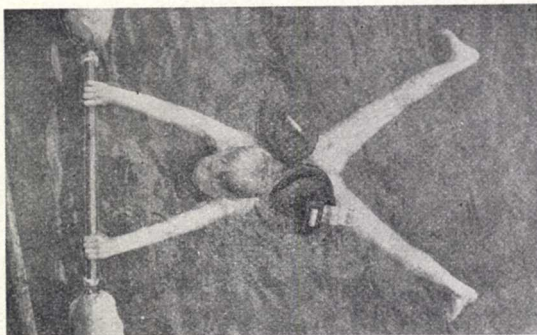

Arm- och bensimning i förening på land.

ämnet är i detta sammanhang en hedrande mention värd.

Ännu år 1913 var icke mindre än 77,60 % av landets skolungdom *icke* simkunnig. Den undersökning i fråga om simundervisningens ställning, som på sin tid vidtog av den på kronprinsens initiativ tillsatta Gymnastik- och idrottskommittén, blottar och i övertygande grad det oförstående för ämnets stora humanitära och vid sidan härom folkhygieniska betydelse, som ännu råder i Sveriges land.

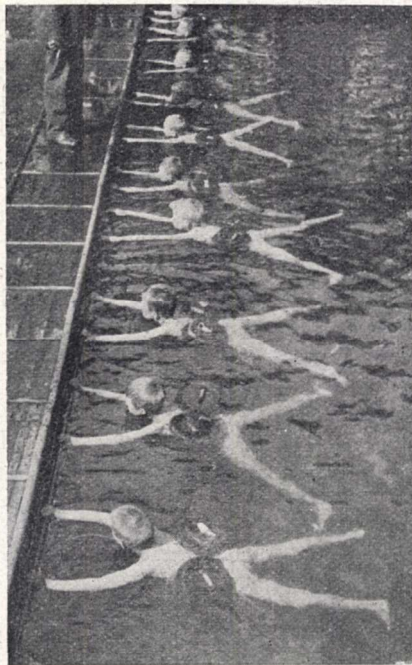
Den stora allfarvägen mot antydda mål — simkunnighetens allmänna utbredning — går naturligen via seminarierna å ena sidan, Gymnastiska

Övning i bensimning med rörligt flytande stöd.

centralinstitutet och därmed jämförliga läroanstalter å den andra eller m. a. o. de instituter, som äga att utbilda lärare i fysisk fostran.

Allfarvägen skall en gång — sedan ifrågasatta omorganisationer i sinom tid genomförts — leda till målet, därom råder intet tvivel. Men *decennier*

Övning i bensimning med fast stöd för händerna.

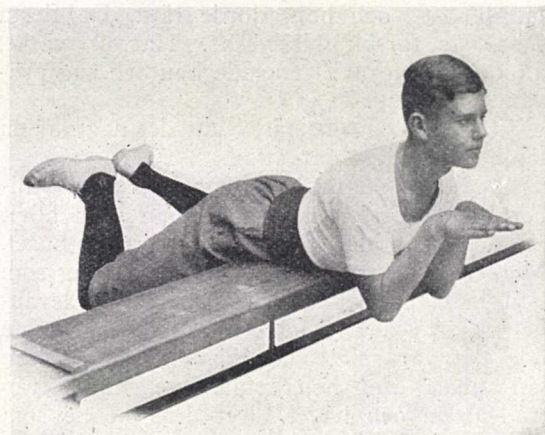
komma att läggas till *decennier*, innan sådden hinners mogna!

Den frågan ligger här nära till hands:
I vad mån kan skolan redan nu — utan att avvakta antydda omorganisationer — tillmötesgå kravet på ordnade simövningar?

Här föreslagna åtgärder äro icke att underskatta såsom en primär insats från det allmännas sida:

Konsulenter för simundervisning (siminspektörer) förordnas av Kungl. Maj:t efter framställning från Skolöverstyrelsen med uppdrag att med till buds stående medel befrämja ifrågavarande strävanden.

Dessa konsultuppdrag anförtros åt nuvarande *gymnastikinspektörer*, vilka härvid förständigas tillse, att torrsimningsövningar obligatoriskt inläggas i gymnastikprogrammen för barn i 9—11-årsåldern. Konsulenten bör i samband härmed utreda möjligheterna för tillämpningsövningar i vatten sommar

Torrsimning.

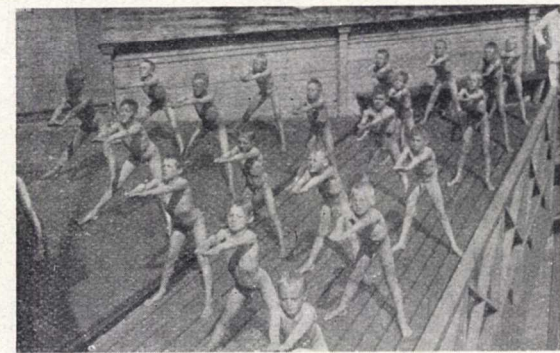
tid inom resp. skoldistrikt, ävensom genom framställningar hos landsting, skol- och kommunalmyndigheter trygga det igångsatta arbetet.

Folkskoleinspektörer, skolråd och skolstyrelser erinras cirkulärledes genom Skolöverstyrelsen om de samhälleliga intressen, som ovan berörts, ävensom om betydelsen av att:

förhandenvarande badmöjligheter utnyttjas i simundervisningens syfte; *obligatorisk simprovning* med skolans lärjungar anordnas, där omständigheterna så medgiva, genom vederbörlig rektors ((överlärares, skolföreständarinnans) försorg i början eller slutet av varje läsår; lärjungarnas färdighet i simning härvid värdesättes och såsom ordinarie moment upptages i *terminsbetyget*; skolans årsredogörelse — alltjämt under nyssnämnda förutsättning — lämnar *statistisk uppgift* om *simkunnigheten* inom resp. åldersklasser, ävensom meddelande om de åtgärder i ämnet, som under läsåret från skolans sida vidtagits.

Och därmed några synpunkter i en aktuell fråga, som mer än länge bidat sin lösning. Betingelserna för denna äro oavvisligen givna: ett målmedvetet initiativ från skolans sida, ett vaket, stödande intresse från kommunens. Vår generation står icke till svars inför det uppväxande släktet med ett fortsatt uppskov i ämnet — de senaste badsåsongerna lämna härom ett rikt och vemodigt vittnesbörd.

Det är våra svenska pojkar och flickors oförtydbara rätt att genom det allmännas försorg lära sig simma. Simkunnighet är icke en idrottslig dygd, det är en *medborgerlig rättighet*, betingad av landets havomflutna läge, rikedom på sjöar och vattendrag — det är en *medborgerlig skyldighet*, betingad av varje medborgares plikt att i farans stund trygga sig till egen kraft, egen förmåga, egen vilja.

Förberedande simövning på land. Armarnas simtag inläras.

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 19700.

2 tr. HISS.

RES. O. 436.

ÄKTA

SPETSAR · MOTIV · KRAGAR

i Venice, Point, Valenciennes, Malines, Filet, Irlande, Knyppingar m. fl.

Englands första parlamentskvinna med sina fem barn.

ENGLANDS första kvinnliga parlamentsledamot, lady *Nancy Astor*, har vunnit en ovanlig popularitet i sitt land, både genom sin duktighet och sina personliga egenskaper. Vi se henne här — å ett originalfotografi, hon varit vänlig tillstålla oss — midt bland sina fem barn, en situation, som kommer en att tänka på den slagfärdiga replik, varmed hon en gång avfärdade en motståndares argument om att kvinnan ej bör syssla med politik, utan stanna hemma och föda barn: "Jag har fem stycken, och jag har inte slutat än!"

Det är svårt att tänka sig, att den

22-årige unge mannen i sportdräkt verkligen är lady Astors son. Den 41-åriga mamman har emellertid bibehållit inte bara sitt sprudlande humör, utan också sitt flickaktiga yttre från den tid, då hon var en av de berömda "Gibson Girls" — de fem systrarna Langhorne från Richmond, Virginia, vilka såsom målaren Dana Gibsons modeller blevo världsbekanta som typer för hurtig amerikansk kvinnoskönhets. Lady Astors arbetsdag är en dubbel 8-timmarsdag och ändå hinner hon med att idka familjeliv och umgås med sina vänner.

Ett Rembrandtsskämt. Av Quidam Quidamsson.

NÄR FÖR NÅGRA MÅNADER SEDAN minnet av Rembrandts för 250 år sedan inträffade död högtidlighölls, gick dagen jämförelsevis opåaktad förbi. Europa lever ju i en nevros, och människornas tankar irra förvillade kring helt andra ting än skönhetsvärldens märkesdagar.

Annorlunda var det, då man 1906 firade 300-årsminnet av den store konstnärens födelse. I hans fädernesland hölls lysande fester, till vilka berömdheter från hela världen samlades. Och ut över länderna vällde en bred flod av Rembrandts-litteratur. Bland denna intogs ett alldeles särskilt rum av ett litet häfte, som bar titeln "Första supplement till d:r C. Hofstede de Groots urkunder rörande Rembrandt av M. C. Visser".

Genast vid sitt framträdande — hos den ansedde förläggaren Martinus Neijhoff i Haag — väckte boken den största uppmärksamhet, och alla speciellt Rembrandtintresserade kretsar talade snart icke om annat än den dittills okände Vissers upptäckter, som tycktes vara av stor betydelse för forskningen. Det var isynnerhet sex av häftets tolv urkunder som tilldrogo sig intresset. Först och främst en sida ur Orlers beskrivning över staden Leyden, där Rembrandts födelseår i tryck angives till 1606, men av en samtida till konstnären, stadssekreteraren van Hooegeven blivit rättat till 1605. Således skulle världen ha firat den mångomskrivna 300-årsfesten ett helt år för sent!

En annan rättelse i samma exemplar av Orlers beskrivning giver vid handen, att Rembrandt år 1620 lät inskriva sig som student och först 1624 avslutade sina studier vid universitetet för att inträda i lära hos Swanen-

burch, där han stannade till i april 1627, då hans utbildning hos Lastman i Amsterdam tog sin början. Till yttermera visso meddelar Visser ett kvitto på två gulden i veckan, som "Harmen Gerritz, molenaar (mjölnare) an den Rijn tot Leyden" från april till oktober 1627 betalat till Lastman såsom lärpengar för sin son. Vilken lycka för de lärde, att detta kommit i dagen, så att alla diskussioner om Rembrandts lärotid hos Lastman kunde få ett slut!

M. C. Vissers lilla bok hade emellertid ännu mer att bjuda på.

Vår första kvinnliga flygare.

Fröken Elsa Andersson.

Ända tills den såg dagen hade man måst nöja sig med det torftiga meddelandet om att efter Rembrandts död hans rum, som voro fyllda av "tavlor, rariteter och antikviteter", blivit förseglade av notarien Jacobus Wenck, vars protokoll dock gått förlorat vid en eldsvåda, så att man icke alls kunnat göra någon föreställning om de skatter, som omgävo den store konstnären, då han gick hädan. Nu kom Vissers bok och lämnade besked i denna intressanta fråga. Protokollet hade nämligen tvärt emot föregående uppgifter blivit bevarat åt eftervärlden och av en ättling av notarien Wenck ställts till Vissers disposition.

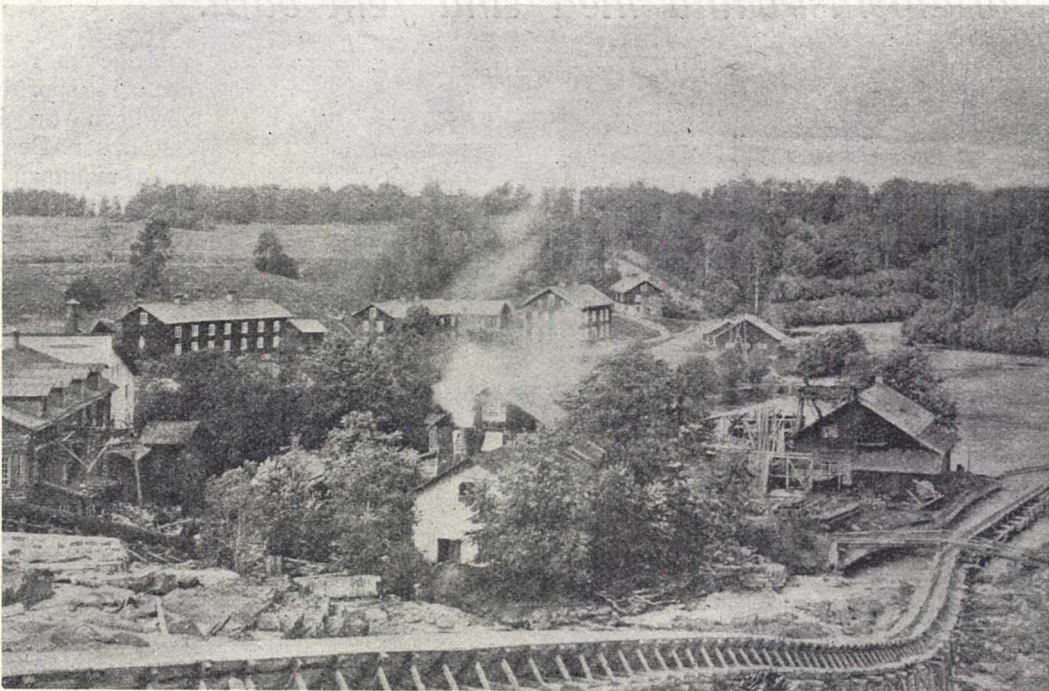
Av protokollet får man bland annat reda på, att Rembrandt vid sin död efterlämnat tio studier av manshuvuden, tillhöriga herrar av amiralitetet, vilka skulle avbildas tillsammans på en stor duk; härav synes framgå, menar Visser, att Rembrandt så sent som sista året av sitt liv fått en stor offentlig beställning. I ateliern fanns dessutom, enligt vad protokollet upplyste, ett porträtt, "Rembrandts dotter", ett landskap och en marin samt en del studier, inalles fjorton nummer. I "lärjungerrummet" och i "magasinet" funnos ytterligare dukar och etsningar, både fullbordade och halvfärdiga, stora och små, i flera fall skadade av fukt. De tre rummens innehåll upptogs av notarien till ett värde av 10,000 gulden.

Visser meddelar även ett förut okänt egenhändigt brev från Rembrandt till Constantin Huygens junior. Rembrandt ber om ursäkt för att han icke sände Carraccis teckning, men han har på grund av ett sår på ena benet måst hålla sängen under hela januari 1662.

kat vid flygskolan på Ljungbyhed. Hennes namn är Elsa Andersson, från Petersgård per Vegeholm i Skåne.

Hon lär med heder ha fullgjort sina prov, men hon är mycket försiktig, när det gäller att yttra sig om sina framtidsplaner; "då jag alltid varit livligt intresserad av allt vad flygning heter, hoppas jag att kunna få fortsätta", säger hon emellertid.

DEN, SOM SKRIVER DESSA RADER, HAR minst tre gånger förut under årens lopp intervjuat olika unga damer, som sades skola bli "vår första kvinnliga flygare". Jag vet ej, var de blevo av, kanske försvunno de "ins Blaue hinein". Den unga dam, vars bild vi här återge, är emellertid absolut autentisk flygare och därtill Sveriges första, i det hon för någon tid sedan vunnit flygcertifi-

Rottneros bruk.

Brevet belyses av ett brev från den unge Huygens till hans bror Christian, som vistas i Paris och som av Constantin ombedes att se efter, om han har någon liknande teckning av Caracci, alldenstund han, Constantin, gärna vill övertyga sig om det är en kopia som Rembrandt tänker sända honom. Rembrandts brev är, efter vad Visser med säkerhet förmodar, avsänt från Amsterdam; om det förhåller sig så, kan det icke mera vara tal om, att Rembrandt möjligen skulle ha vistats i England mellan den 15 december 1660 och den 28 augusti 1662.

Slutligen bevisar Visser, att den stora tavla, som är allmänast känd under namnet "Nattvakten", blivit beställd av Banning Cocq, som betalt Rembrandt därför med 9,000 gulden.

*

Så långt den intressanta boken, som i början av sommaren 1906 på det livligaste upprörde den Rembrandtsforskande världen.

Vem var väl denne M. C. Visser? frågade man sig. Ingen hade förut hört talas om någon lärd med det namnet. I Haags adresskalender fanns endast en person med namnet Visser och han var värdshusvärd, samt försäkrade högtidligt, att han "aldrig skrivit i en tidning en gång, utan alltid varit en hyggelig karl".

Man började draga öronen åt sig, då icke ens förläggaren ville lämna någon upplysning

om författaren, men på samma gång imponerades man av den säkra ton, den grundliga kännedom om Rembrandts liv och det skarpa kritiska sinne, som talade från varje rad av M. C. Vissers kommentarer till de märkliga dokument, som blivit framdragna i ljust.

Småningom kommo emellertid Rembrandtskännarna vid kritiskt studium av boken på det klara med, att det icke kunde vara så helt med de nya aktstyckenas äktlighet. Först och främst förvånade man sig över, att det meddelade brevet från Rembrandt var så fullkomligt olika alla andra brev av mästarens hand i fråga om själva bokstävernas sammanhang. Därnäst kom man på det klara med, att rättelserna i Orlers Leydenbeskrivning icke kunde vara av stadssekreteraren van Hooegevens hand, alldenstund man kände hans handstil rätt nog. Slutligen gävo en del sifferuppgifter anledning till så starka tvivel, att de lärda äntligen kommo överens om, att d:r Hofstede de Groot, som förmedlat bokens utgivande hos det ansedda förlaget, fallit offer för en djärv bedragare.

Nu bestormades den gode doktorn, vars vetenskapliga rykte hittills varit det allra bästa, med mas-

På besök hos Selma L.

Sommar i Värmland.

VI VORO tillsammans i bortersta Fryksända, vid Lövens långa sjö i Kolargossens land. När vi åter måste lämna denna sagofagra strand, då syntes det oss,

att det var svårt att kasta loss.

Vi ville stanna kvar och platt intet återvända.

Det var för alla trastarnas jubel och joller

och myggornas entoniga heta fioler

och de dånande forsarnas mäktiga fugor.

Det var för all prakten, som sömmaren håller:

akelejer, linneor, konvaljer, violer

och hängande björkar vid röda stugor

och herrgårdar, vita med låga tak,

svala verandor och pelare.

Finnes ett landskap med finare smak,

en skönhet djupare, helare?

Selma Lagerlöf, Fröding, Tegnér —

klappa, mitt hjärta, vad vill du mer?

Därligt — ja, jag säger,

ypperst ibland dem Geijer!

Nog är det en musik att väva hjärtana samman till unga, ljuva stämningar och sprittande gamman.

Hej för de flottningskarlarna,

som viga veko sig undan,

då näcken nöp dem i fötterna!

De båtshaksbeväpnade jarlarna,

som styrde i stilla begrundan

skogen som lämnat rötterna.

Hej för de timmerstockarna,

som hastigt flängt av sig rockarna

och lekte med utter och ålar!

De druckit av bäckarnas skummande bälar

och tvålade in sina bruna skägg

i forsarnas ymnigt löddriga tvälar

och klappade bärgets mossiga vägg

* På kyrkogården i Fryksända stå flera vackra gravkors av järn

På Sunne kyrkbacke med Anders Fryxells byst.

Kavaljerernas Ekeby.

Båtfärd på Fryk

agerlöf i Märbacka.

Av Amalia Björck.

och dansade polska i ny och nedan
och puffades jämt och knuffades
och tänkte väl tids nog att vila sig sedan!

Gud glädje nu alla de små barbenta lassarna
som lustiga svingade metspön vid Frykenstranden
och doppade tårna i Frykensanden
och doppade tassarna

och samlade sågspån från sågarna! — — —

Gud hjälpe desslikes de blommande rågarna,

att därav blir ax och kaka,

som Värmlandsjäsentorna och Värmlandsdrängarna

i höst och vinter må baka och smaka!

Må regnet falla till örtesängarna,

att saftigt hö och kraftigt frö

må frodas åt hoppande kalvar och föl och galoppande hästar!

Drottning Junia, Junia, härligt och furstligt omkring oss
du festar!

Dina mattor av polygonum och lingon och konvalj,

dina lövade salar och vänliga svalar

försona vår blick med urbergens skrämmande källaresvalg.

Och gökarna golo i öst och väst: Borta bra, men Sverige bäst.

Och gökarna golo i norr och söder:

I dag är du röder, i morgon döder,

men Gud rår för våren och hösten.

Och lövkorsen* dallra i morgonvind:

Bleknar du, rosenkind?

Du skall sova och väckas.

Om du stupar i älven och gömmer i sjön,

om du somnar i stillhet vid susande lönn,

om du faller på fältet som gräset för lian

eller stammar i kammarn på litanian,

i dag och natt du är stark, du är trygg,

ty du känner en Faders arm om din rygg.

Du "rädes varken fan eller trollen."

Du är "med Guds hjälp välbehållen."

med löv i ringar som på hängsmycken.

Torsby. Utsikt över Fryken från Valberget.

sor av förfrågningar, hur det kunde hänga ihop med den mystiske M. C. Visser och hans bok. Slutligen måste den stackars doktorn förklara sig villig avslöja hemligheten. Det skulle ske en bestämd dag i firman Neijhoffs lokaler.

På utsatt tid samlades en skara nyfikna lärde, som till sin förvåning mottogos icke blott av den „anklagade”, dr Hofstede de Groot, utan även av historikern Blok, stadsarkivarien Overvoorde från Leyden, direktören för Mauritshuis i Haag dr Martin och statsarkivarien Morren. Även den mystiske författaren skulle, efter vad dr Hofstede de Groot lovat, infinna sig för att stå till svars för sina gärningar, men då han dröjde väl länge, öppnades förhandlingarne och resulterade snart i — skallande skrattsalvor!

Det visade sig, att saken förhöll sig sålunda:

En dag i början av sommaren infann sig dr Martin på firman Neijhoffs kontor och under samtal med firmans chef råkade han beklaga sig över den väldiga flod av mer eller mindre — mest mindre — värdefull Rembrandtlitteratur, som översvämmade landet. Ett litet häfte med titeln "Vad alla böra veta om Rembrandt" kom honom att yttra önskan om att skämta ett

slag med den lärda världen genom att presentera en bok med upplysningar om en del ting, som den gärna skulle vilja veta rörande vissa dunkla punkter i den store konstnärens liv. Sagt och gjort. Dr Hofstede de Groot och några andra invigdes i hemligheten, och inom kort såg M. C. Vissers bok dagen. Det intressanta Rembrandtbrevet var förfärdigt av Martin, Neijhoff och Morren, som ur facsimil skuro ut varje bokstav och sedan hopfogade orden i det nya brevet, som fotograferades och på kemisk väg behandlades så, att det fick utseende av att vara äkta. Lastmans kvitto förfärdigades efter ett kvitto av Gerard Don. Dr Hofstede de Groot levererade det märkliga inventarieprotokollet, skrev företal och kommentarer och ombesörjde bokens utgivande.

Alla måste erkänna, att "förfalskarne" gått till väga med synnerlig omsorg. Falskt och äkta var så väl blandat om vartannat i det lilla häftet, att även personer med anseende som utmärkta Rembrandtkännare ända in i det sista icke visste vad de skulle tro. De skämtlystna vetenskapsmännen hade dessutom den tillfredsställelsen, att den lärda världen i deras hemland under ett par veckor knappast talade om annat än den nya Rembrandtboken och att de nya "urkunderna" hunno samla en skara energiskt troende, som ytterst ogärna ville sätta tro till, att de låtit driva med sig.

Den okände "urkunds"-forskaren M. C.

en vid Sunne.

Tossebergs klätt.

På väg till Valberget.

Visser visade sig, när allt kom omkring, icke alls vara någon lärd herre, utan — en ung dam, en älskvärd uppapperska på en inom den vetenskapliga världen i Haag populär vinstuga. Hon hade med största nöje lånat sitt namn till sina lärda vänners skämt.

Svensk-amerikansk konst.

BLAND DE MÅNGA OLIKA NATIONALiteter, som äro representerade i Amerika, intar i konstnärligt hänseende svensk-amerikansen ett framstående rum. Hans medfödda estetiska begåvning, hans sinne för mystik och meditation, hans intresse för själsproblemen, och — icke minst — hans längtan, kommer honom att dikta och sjunga och måla, trots det hårda "struggle of life" han möter på nytt varje morgon.

Skogarnas mäktiga brus, fjällväggarnas dysterhet, slättens vida yta, sommarnattens ljus kvarlever hos honom. Han kan aldrig bli fri från sin längtan.

Jag minns den gamla kultiverade damen, så

späd och fin att hon föreföll blott med en enda tråd ännu hänga kvar vid jorden, huru hennes enda glädje var att fantisera ihop sagor om hemtrakten, eller arbetaren, som i okonstlade versrader, men med patos grubblade över det eviga "varför", den f. d. officeren, den förlorade sonen, som deklamerade Sveaborg och grät av verklig känsla, den sällsamma drömmaren, som skrev på sin bok om livet på andra sidan döden. Amatörer eller professionella — konstnärnaturer äro de ofta.

Det har framhållits i Amerika, att den svenska nationen är den enda, som kommit så långt, att den anordnar egna utställningar av konst.

Till stor del ha vi därför att tacka direktören Ch. S. Peterson, vilkens konstintresse gav honom idén att arrangera utställningar i svenska klubben i Chicago av svensk-amerikansk skulptur och målning. Idén slog så väl ut, att man med ständigt stigande framgång nu i april detta år kunnat avhålla den 9:de utställningen, vari deltagit konstnärer från alla delar av U. S. A.

Amerikanska konstkritici äro välvilligt

stämnda, och vad beträffar den utställning av svensk konst som nu — 100 nummer stor — utställs i konstakademien i Stockholm under Sverige-Amerika-stiftelsens beskydd, anmärker the Chicago sunday tribune — den stora Chicagotidningen — att mer av detta slags vänliga utbyte mellan Amerika och andra länder är önskvärdt och välkommet.*)

En av de mest framstående bland de svensk-amerikanska konstnärerna, är den i New York bosatte marinmålaren Henry Reuterdahl, vars bild av inloppet till New York med skyskraparekonturerna är kraftig, livlig och vacker — ett konstverk som man ej glömmen.

John F. Carlson är en annan framstående New York-konstnär. Hans friska, kraftiga landskap äro mycket uppmärksammade.

Cesare anses vara en genialisk tecknare, som från Hahlos berömda galleri i N. Y. lånat 12 av sina bästa teckningar, vilka införlivats med den svenska konstutställningen, August Franzén har framgång med sina karaktäristiska, uttrycksfulla porträtt, Carl E. Lindin, Carl Sprinchorn, Thulstrup och många andra torde alla bli intressanta bekantskaper att göra. Fröken Ava Lagerkrantz borde ej ha saknats bland de anmälda.

Charles Hallberg, den gamle, älskvärde marinmålaren, bosatt i Chicago vid det stora insjöhavet "Lake Michigan", har en anmärkningsvärd grupp av konstverk, representerande hans iakttagelser av lugnt vatten och stormigt vatten i alla dagar och belysningar. Hans tavla "Solnedgång vid Sisterbay", som finns exponerad här, fick I:sta pris vid svenska klubbens konstutställning i år. Arvid Nyholms färgglada porträtt och rumsinteriörer äro mycket omtyckta saker, Cristian von Scheidau, lyckligt bosatt i Los Angeles, som lär vara ett paradiset på jorden, har fått hedersomnämmande för sin tavla "California coast". Han anses vara en duglig och lovande porträttmålare, en allvarlig sökare av själen bakom ansiktet.

Hugo v. Hofsten, som deltagit med en hel del landskap, tillerkändes det s. k. popularitetspriset under sista utställningen i svenska Chicago-klubben, Alfred Janson visar oss sju av sina egendomliga, vaka vinter- och höstlandskap.

Birger Sandzén skildrar den heliga ensamheten med spontan urkraft. En världsepok ligger mellan detta uttrycks sätt och det "korrekt allra sista", som är att måla så detaljerat att man ser en blomma mellan bergskrevorna.

Tyvär saknar jag i katalogen Gerda Ahlms fina och kunniga konst.

Det är tack vare direktör Ch. S. Petersons kraftiga initiativ vi fått tillfälle för första gången hälsa våra landsmän "over there" välkomna som konstnärer och sångare. Vi önska dem ett hjärtligt välkommen.

LISA JOHANSON.

HYLIN'S EAU DE COLOGNE "E·d·C"

har en utsökt frisk, behaglig och varaktig doft och verkar styrkande på nerver och hud.

Den exklusiva damvärldens favorit-Eau de Cologne.

Köp en flaska på prov. E·d·C· säljes överallt.

Sommarteater.

ETT PROV PÅ DEN ALLRA NYASTE franska dramatiken utgör Djurgårdsteaterns senaste program, "En svag kvinna", av Jacques Deval, vilken starkt erotiska komedi för ovanlighetens skull icke rör sig om äktenskapsbrott utan om en ung och varmblodig änkas böjelse för två män samt hennes vacklan innan hon kan bestämma sig för vem av dem hon skall gifta sig med.

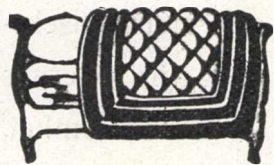
En mycket enkel fabel alltså, men utstofferad med en rad ibland ganska tröttande resonnemang om de erotiska lidelsernas eviga skiftningar hos kvinnan och mannen.

Som dramatiker visar författaren sin förmåga i andra aktens ömtåliga kärleksscen mellan den unga änkan och den mest sinnesbetonade av hen-

* Reproduktioner av konstverk på denna utställning voro införda i det föregående numret av Idun.

Ingen gedigen besättning utan

**DUN
TÄCKEN**

Högsta komfort.
Idealet för all säng-
beklädning.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

STEINWAY
Svenskagentur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasinet
Skelettsbergsgatan 34 Stockholm

SINGER

Sybordsmaskiner

Gyllenhammar
Nafre-Gryn, Nafre-Mjöl, Nafre-Must
Mot Reumatism och Gikt!

Goldwyn
TAND-CREAM
A.-B. De Förenade Kemiska Fabrikerna, Stockholm

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

nes båda tillbedjare; denne är nämligen sportsman och fäktare och följaktligen en realiteternas man, även i fråga om kärleken, medan den andre, en kompositör, tar den erotiska passionen mera subtilt.

Komedien röjer i allt sitt parisiska ursprung — en pikant blandning av förfinad sinnlighet och billig moral, det hela kryddat av en lagom dosis esprit.

Fröken *Doris Nelson* spelar den unga av sin passion förbryllade världsdamen med säker instinkt för den blodets hets som gör Arlette Leterne till ett rö i Eros' grymma hand.

Herr *Adolphson* och *Westin* spela de båda männen, som rivalisera om hennes kärlek och skilja sig skickligt från sina uppgifter. Den förre har ett litet eldprov att genomgå i andra aktens slutscen och han gör det utan att i konstnärlig mening bränna fingrarna.

Ett par biroller befinna sig också i goda händer. Men ensemblescenerna i de två första akterna verka föga parisiska. Och varför i all rimlighet namn skall journalisten i andra akten se ut som ett fån? Jag har letat i det franska originalet men icke kunnat finna något som berättigar hans äsneaktiga uppsyn.

Det är för övrigt ej första gången det förekommit på våra teatrar att journaliströller utföras karikerade, ehuru författaren ej avsett det. Om man därmed syftar till en persiflage, så är den bra klumpig.

En föråldrad regi, som ohjälpligt fastnat i schabloner, brukar ännu i dag låta engelsmän på scenen uppträda i polissonger och rutiga byxor, medan deras ansikten äro långa som ett modelejons skräddarräkning.

Men en regissör som söker följa med sin tid och utövar sin funktion anno domini 1920 borde veta hur en journalist i våra dagar ser ut och uppträder såväl i Paris som i Stockholm.

När skådespelarne i ett modernt stycke skola vara sig själva på scenen se de ut som moderna människor och ej som kringresande marknads-gycklare, vilket var deras fastslagna typ förr i världen. Jag betvivlar att en nutida regissör har lust att införa den utskrattade komedianttypen på tilljorna i en pjäs från i dag.

ARIEL.

Löftets land.

Berättelse av **HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.**

(Forts. fr. nr 28.)

FÖRTALDE JAG ICKE ENDAST OM Filemon och om Mats Norman, huru han väl snart blev Magister Sahléns baneman, utan desslikes allt ondt jag hade mig bekant om Zachris, sägandes i min hetta, att var det någon som var passelig att sändas dit der sol och måne icke lyser så var det väl den mannen. Sade herr landshövdingen, det han ville tala med länsmannen om saken, men sade jag rent ut att torde väl derur framgå klen effekt, då länsmannen icke torde vara modigare än alla andra, utan torde det rätta vara att Zachris med tjaneliga medel afforslades till Umeå att der inför så väl världslig som andelig öfverhöghet lämna undervisning och svaromål öfver sitt förgiftiga handtverk. Bad jag herr landshövdingen förlåta min frimodighet, att jag så talade, men sade landshövdingen, att var der intet att förlåta, utan önskade han fastmer, det han hade flere dylika medhjälpare som jag i länet, — det Gud förlåte honom att han sade — sägandes ock, att det väl skulle bli råd med Zachris att han icke vidare skulle vara mig eller andra till skada och förtret.

Följde herr landshövdingen mig ut på förstubron, sägandes, att derest jag kom till Umeå ville han vara mig till passelig tjänst och sällskap. Var väl detta allt för stor nåd af den höge herren. Men har världsliga förmoner aldrig förbryllat mig, eller att jag skattat dem synnerligen högt utan funnit dem såsom en pust i vädret och en anda i näsone och har endast funnit Herrans arm stark under mig.

KAP. XXXI.

Joël Sahlén tycks denna vinter två gånger ha besökt Rombäcksvallen. Om hans besök, eller vad som blev talat dem emellan har Sara Alelia ej berättat något. Men det är den vintern hon i pärmen av en av de andaktsböcker hon flitigt brukade, Rombachs: Guds råd till människans salighet, upptecknat den bönen.

**GAHNS
TWALAR**

**FÖRSTKLASSIGA
GULDMEDALJ STOCKHOLM 1897**

NYTT!

**MUSTADS
IRIS**

Smörblandat margarin

Prova och jämför med mejerismör.

**Den bästa belöningen
för snälla barn: en kopp
THULE
CACAO**

BOSÄTTNINGSARTIKLAR

WIKMAN & WIKLUND

FLEMMINGGATAN 17, STOCKHOLM

Telefoner: Namnanrop

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

BASTA SOMMARLEKTYR:

HENRI BARBUSSE:

KLARHET. Roman. Kr. 13:—

F. DOSTOJEVSKIJ:

BREV i urval och övers. av Alfr. Jensen. Kr. 6:50.

R. W. EMERSON:

ENGELSKT FOLKLYNNE. Kr. 9:—

ANATOLE FRANCE:

LILLE PIERRE. Roman. Kr. 7:50

ROMAIN ROLLAND:

COLAS BREUGNON. Roman. 2:a uppl. Kr. 9:50

ARTHUR STIEHLER:

GULDMAKAREN. Historisk roman. Kr. 12:—

CLAUDE TILLIER:

ONKEL BENJAMIN. Berättelse. Kr. 9:—

GRANT WATSON:

DÄR BANDEN LOSSAS. Roman. Kr. 7:—

ELIN WÄGNER:

PENNSKAFTET. 9:e uppl. Kr. 9:—

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

LÅT INMONTERA ELGOI

VATTENLÅSRENSAREN

"ELCO"

ÄR ALLA HUSMÖD-
RARS FÖRTJUSNING

FÖR AVHJÄLPANDE AV STOPP I AVLOPPET

AKTIEBOLAGET EL

YNGLINGGATAN 17 - STOCKHOLM
R. T. 31156 A. T. VA 11353

TVÄTT-
PULVRET **RENNEN**

Oskadligt för händer och kläder.

Populärt genom sin stora tvåhållt
och renhet.

"Ack, Du min återlösare och Saliggörare, lef Du uti mig och jag i dig, fördrif utur mitt hjerta allt okynne. Behåll och besitt du allena mitt hjertas hus. Min fattiga själ hafver förbundit sig med dig såsom din Brud, och du hafver dig med henne troläfvat och förenat i evighet: och är nu vorden en Drottning, medan hon ock dig, alla Konungars konung till en make bekommit haver. Huru skulle hon så åter göra sig till den köttsliga kärlekens tjenstepiga. Huru skulle hon så åter förlora sin adel och höghet och göra sig sjelv en sådan Konungslig make ovärdig. Ack, smycka och pryd min själ med andelig prydnad, med himmelsk fågring, med en fast tro, med en brinnande kärlek och hopp, med en ädel ödmjukhet, helig tålmodighet, innerlig bön, täck saktmodighet, och en hjertans trängtan efter dig allena och det eviga lifvet så att jag hafver med dig allena ett vänligt umgänge. Ehvad jag åter eller dricker eller sofver, eller vakar, lefver eller dör, blif alltid hos mig och uti mig att jag hos dig och uti dig i evighet blifver, utan återvändo på dig tänker, så att jag uti denna tron insomna, på yttersta dagen gladeligen uppstå, och i den eviga glädjen ingå måtte. Amen."

Äfven var det den vintern Joël Sahléns mormoder, den gamla fru Brita Greta Skylander besökte Rombäcksvallen. Och hennes ärende har Sara Alelia ej berättat. Hon har endast berättat det intryck den gamla, som var vida känd i Västerbottens bygder, gjorde på henne vid deras första möte.

"— var hon äfven i yttre måtto anmärkningsvärd. — Var hon så storväxt att jag aldrig sett så stort kvinnfolk och var hela hennes anlete med den stora krokuta näsan och de skarpt skådande ögonen af sådant utseende, att jag ihågkom det Joël berättat, att hennes far i sin ungdom tjänat högtalig konung Karl den tolfte och varit med i Päländ, där han i den träffningen vid Holofzin fäktat med så stor berömmelse, att konungen sedan varit honom rätt så huld och nådig och hade Joël berättat om ett rödt schabrak med rytare och hästar invävda i silver det der under hans barndomstid hos mormodren, varit honom till mycken förnöjelse. Och undrades mig om den hufvudbonaden hon hade ock var af fadren medbragt från Päländ, ithy så urmodigt fallt den mig. Var den en huva, nog så stor, af brun sidenbattist med buketter, innantill som det syntes besatt med grönt bost till foder och på hjässan en tofs af sobelrumpor, de der stodo nog så krigiska rakt bakut. Var det lätt att tänka, att hon var den kvinnan, som skrifvit till påfven själf i teologiska spörsmål och desslikes flerfaldiga gånger skrifvit till biskopen och höga myndigheter inom landet med klagomål öfver gudaktighetens bedröfveliga tillbakagång i hennes landsända. Hade hon den reputationen inför de höge herrar att hon på sin ålders dagar med nog så kläna hjälpmedel lärt hebreiskan och grekiskan att hon nu läste bibeln på dessa språken. — Talade hon högt och mycket, men var hon intet en sådan kvinna om hvilken Salomo säger, att ho densamma vill fasthålla han håller vädret och vill fatta oljona med handen, men var der eftertanka med hvad hon sade och lyssnade hon till andra så gerna som hon sjelf talade. —

KAP. XXXII.

Sommaren kom.

Albin hade under vintern fältt och kört fram timmer och i de ljusa nätterna timrade han nu på en stuga på nyodlingen. Sara Alelia förstod att han alltjämt hade Lydia i tankarna. Hon greps därför av ren förskräckelse även för Albins skull, då hon en dag i juli av en karl som kom vandrande över skogen och bjöd ut sig som sommardräng, erfor att Lydia, som Sara Alelia visste tjänat piga

Mot myggbett

och andra insekts-
sting, för fötternas
vård vid ömhet,
skoskav och hud-
löshet, mot sårskad-
or, utslag o. d.:

LAZAROL

och

LAZARIN

AXA

Havre-gryn
" mjöl
" must

Gliv barn och sjuklingar det finaste av allt:

AXA HAVREMUST

**A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets
förmåsta fabriker. Försäljnings-
magasin. Stockholm: Drottningg.
26, Göteborg: Arkaden, Malmö:
Österg. 28, Norrköping: Drott-
ningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

H. E. Ekströms
patenterade
Jästmjöl
välkänt sedan 45 år
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

KARL H. NYMAN
Specialaffär för
DAMUTSTYRSLAR
17 HAMNGATAN
43 DROTTNINGGATAN
STOCKHOLM

Ferrin

Bästa järnmedel

utmärkt styrkande.

Föreskrives av många läkare.

Fås på apoteken.

Som en nödhjälp

när muskelarbete gymnastik, massage och dietetiska föreskrifter inte hjälpa vid kronisk förstoppning, måste man använda avföringsmedel, skriver Professor med. Dokt. Poulsson i sin Lärobok i Farmakologi.

Tabletter och piller, sammansatta som Leo-Tabletter (milt verkande) och Leo-Piller (starkare verkande) kunna vid dylika tillfällen användas med stor fördel. De erh. på apoteken o. framst. av Aktiebolaget Leo i Hälsingborg.

SMUTSIGA TYGSKOR

bliva på ett par ögonblick som nya, om de putsas med Vikings Textil-Kräm, utmärkt, flytande putsmedel för tygskor. Finnes i olika färger. Fallor ej av och färgar ej från sig, som andra tygpastor, utan fäster vid tyget. Bör användas enligt å varje flaska befinnlig bruksanvisning.

Om ej Eder handlande för varan, sändas minst tre flaskor direkt från fabriken.

Tillverkare: Industri-Aktiebolaget Viking, Örebro, Kungl. Hovleverantör.

Begär

GOLMAN'S SENAP

Användes i de Kungl. Hushållen.
J. & J. COLMAN, Ltd., LONDON, ENGLAND.
Ensamagenter för Sverige, GUST. F. BRATT & CO., Göteborg.

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela dan!

hos en bonde i grannsocknen, sju mil neråt, tagit livet av två tvillingbarn, dem hon fött i midsommartiden, att hon redan fått sin dom och skulle mista livet andra torsdagen i augusti, eller den nionde. Karlen kom att tala om saken av den anledningen att han betingade sig ledigt den dagen och en dag före och efter; han ville ned och åse avrättningen — som var den första i hans lifstid". Den skulle äga rum på rået mellan socknarna.

Sara Alelia hade blivit nära lamslagen av förskräckelse. Hon kom sig dock för att säga mannen, att han ingenting fick nämna åt Albin om saken. Sedan frågade hon ut honom vad han visste. Lydia hade rannsakats och dömts vid tingstället i gransocknen, nu var hon återförd till häktet i Umeå.

Natt och dag hade nu Sara Alelia Lydia i tankarna. Sovande och vaken såg hon henne för sig. Det torde ha varit att Lydia var så alldeles ensam i världen som väckte moderligheten så starkt hos Sara Alelia.

— fallt det mig till sist före, att var det mitt eget barn som satt i häktet med den domen och hade jag ro hvarken om dagen eller om natten."

Det var särskilt svårt för Sara Alelia att komma ifrån den sommaren. Hon hade ingen piga och slättern stod före. Då hon fick klart för sig att hon skulle till Umeå, hade hon först tänkt att hon fick väl försöka få fatt i någon kvinna, som kom upp och tog i i hennes ställe, men snart blev det klart för henne, att hon skulle lämna allt åt Albin. Hon måste tänka sig möjligheten av att Albin fick reda på Lydias olycka medan hon var borta. Fanns det någon att lita på i huset, skulle han kanske leja någon för sig och ge sig av neråt. Men Sara Alelia visste, att lämnade hon Erik Anton och Rombäcksvallen åt honom, så att det var han som hade ansvaret, så kunde hon lita på, att han fanns kvar, då hon kom hem.

Då hon bestämt sin resa sade hon endast till Albin, att hon i ett angeläget ärende måste till Umeå, det fick ej hjälpas att hon måste ta hästen, de finge väl försöka göra råd för höet ändå.

Det var sista söndagen i juli, tidigt om morgonen Sara Alelia satte sig upp i klövjesadeln och anträdde sin resa. Vägen mellan Rombäcksvallen och Skatböle var farbar för åkdon endast om vintern. På sommaren var det att gå eller klövja.

Det var många morgnar Sara Alelia suttit i klövjesadeln genom skogen. Ända in i sina sista år, då hon var mycket gammal, talade hon om skogens ljuvlighet sådana gånger.

— Var det väl saligheten som stod mig nära vid att jag lyddes till skogens uppvaknande då solen stack på."

Denna morgon red dock Sara Alelia framåt i nog så tunga tankar, men även från den morgonen hade hon minnet att "skogens ljuvlighet var så stor, att den intet syntes höra tillhoppa med denna jämmerdalen".

Sara Alelia lånade en kärra i Skatböle och fortsatte den dagen ned till kyrkbyn.

Det var andra dagen mot aftonen vid pass en kvarts mil från andra skjutshället, som hon stötte på Norenus. Hon kände igen honom på långt håll där han gick på vägkanten med påsen på ryggen. Men hon blev förvånad, då hon hemma i kyrkbyn hört, att han hållit sig stilla där i många veckor och varit så redig och resonlig att han, då kyrkoherden i följd av ett irakat sjukdomsfall icke kunde gå i kyrkan anmodats att förrätta gudstjänsten, det han också gjort med iakttagande av alla yttre former, om ock hans redikan varit full av besynnerligheter och grova utfall mot vissa personer. Nu syntes han dock stadd på vandring. Då Sara Alelia hann upp honom, stannade hon hästen och hälsade och frågade om han ville åka.

(Forts.)

VINÄGRONS ÄTTIKSPRIT

A.-B. VINÄGRONS FÖRENADE FABRIKER
STOCKHOLM - GÖTEBORG - MALMÖ

NESTLÉ'S BARNMJÖL

Även om man steriliserar eller kokar barnmjölken, äro magsjukdomar hos småbarn icke lätta att förebygga. Med skäl kan man därför rikta mödrarnas uppmärksamhet på ett under många år med fördel använt näringsmedel, som huvudsakligen är framställt av mjölk från de på Alperna betande Schweizerkorna, nämligen Nestlé's Barnmjöl. Detta näringsmedel, som nu snart i 50 år funnits tillgängligt i handeln, är framställt av ovannämnda absolut tillförlitliga mjölk i förening med preparerat skorpmjöl o. socker samt är fullständigt fritt från smittande eller sönderdelande stoffer.

SAL-LOGGEN

FÖR MOTOR- och SEGELBÅTAR.
Kontrollerar: Motor och bränsleåtgång
Trim och segelställning

SVENSKA ACKUMULATOR-ÅB ÖJUNGNER, STOCKHOLM

Florodol-Tvålen

Jag har mammas tvål jag!

Kullgrens Grav- vårdar

Agna Edra
avlidna en
bestående
minnesvård!
Rikhaltig katalog gratis.

GRANTAKTIEBOLAGET
C. A. KULLGREN'S ENKA
UDDEVALLA

I Östergötland

samt närliggande delar
av **Södermanland**
och **Småland** läses

DEN DAGLIGA
MORGONTIDNINGEN

ÖSTERGOTLANDS DAGBLAD

överbett

HUVUDKONTORET I NORRKÖPING
STÅR GÄRNA TILL TJÄNST MED
ANNONSFÖRSLAG OCH OFFERTER

Ingen kan baka

verkligt gott bröd utan att
använda Amerikas bästa
"Rumford Bakpulver"
Receptböcker utdelas gratis
från herrar handlande
samt av generalagenten
Aktiebolaget
HUGO ÖSTERBERG
Stockholm, Va.

MER och MER

övertygas den ärade allmänheten om att
YVY-TVÅLEN
är den förnämsta bland tvålar.
YVY-TVÅLEN säljes i varje välso-
terad parfym- och herrekiperingsaffär.

Österlin & Ulrikssons
Kem.-Tekn. Fabrik,
YSTAD.

Nerliön
REGERINGSGATAN
FRAMKALLAR
KOPIERAR
FÖRSTORAR

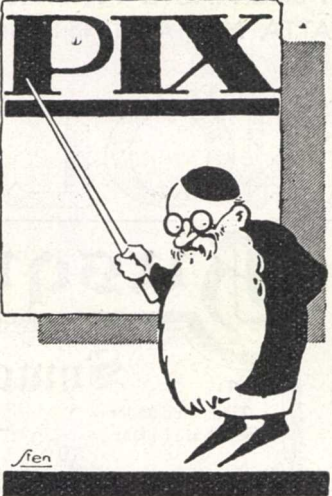
NYHET.

JOHN BUNYAN:
Kristens Resa.

Återgiven för barn och ungdom
av **Elin Sillén.**
Kr. 4:25.

»I en synnerligen trevlig ut-
styrelse och för ett gott pris har
med den nya editionen av Buny-
ans världsberömda bok skänkts
åt Sveriges barn och ungdom.
»Kristens resa är en klassisk bok,
ett litet mästerverk i framställ-
ningskonst och livlighet och på
samma gång djup och gripande
i sina förträffliga allegorier. Man
beundrar ju mera man kommer in
i den författarens ingående iakt-
tagelser och analys av mänskligt
själsliv och andlig kamp. Här är
äkta religion och äkta konst före-
nad.»

Karlshamn.

Vis man - Professor eller Präst -
så talar:
Pix är bra och Pix är bäst!
Åskar i förseglade omslag: 75 öre
och i påsar: 25 öre.

PARAFFININJEKTIONER

Före

för profilförändring av
näsa och haka, även
kinder, nyckelbensgro-
par m. m. Facial ex-
tension (operativt ut-
plånande av ansiktaryn-
kor); samt alla övriga
plastiska operationer
utföras efter världs-
berömda amerikanska
och franska läkares
metoder.

I övrigt allt som tillhör
modern kroppskultur.

MARIA ENQUIST,
EXAM. SJUKGYMNAST.

INSTITUT
FÖR SKÖNHETSÅRD &
PLASTISKA OPERATIONER

BIBLIOTEKSG. 6-8

Efter

Efter

Lediga platser
Platssökande
Inackorderingar
samt
Diverseannonser
återfinnas i Binumret.

te och en fullt tryggad framtid.
Så att ibland kan det bero på
tur och litet relationer. Se här
ställen där ni kan få genomgå
kurser: *Statens skolköksseminari-
um* (högre lärarinneseminariets
hushållsskola), *Skolköksseminariet*
vid Ateneum för flickor, *Göte-
borgs skolköksseminarium* och
Fackskolan för huslig ekonomi i
Uppsala.

2) Svart sidenklänning kan
man numera använda när som
helst. Icke blott på bröllop,
barndop, begravningar, bjud-
ningar utan även som promenad-
dräkt, på resor etc. Siden är ju
i många fall billigare än ylle, el-
ler cheviot o. d. Fast siden kan
ju också vara dyrt. En sådan
dyr, fin sidenklänning har man
bara på större festligheter. Men
en billig sidenklänning, med till-
hörande kappa, alltså en s. k.
dräkt bär i våra dagar vilken
ung flicka som helst, ja, till och
med arbetande flickor i den mest
enkla samhällsställning.

Ebon.

N:r 64. Då det tycks, som om
ni vore ekonomiskt oberoende på
det hela taget, skulle jag vilja
råda er att, innan ni överger er
nuvarande sysselsättning, gå igen-
om en hushållskurs och en
hemslöjdskurs. Så får ni se, hur
ni trivs därmed. Har svårt att
tro att en affärskvinna kan rik-
tigt trivas utom sin bransch. —
Har ni ej möjligen tänkt på att
bli bostadsinspektis?

A. F.

— I allmänhet tillråder jag al-
drig att springa från det ena ar-
betet till det andra. Ty ingenting
är vanskeligare. Jag vet många
som gjort det och bittert ångrat
sig. Är ni inte mera än 30 år
kan ni väl inte gärna ha blivit
nervös av ert arbete. Min tro är
att ni kanske arbetat för intensi-
vt och inte givit er tid till nö-
dig vila. Med all säkerhet har
ni tagit ett nöje omedelbart ef-
ter en arbetsam dag, som tagit
hårt på edra krafter. Jag känner
en ung flicka som var i affär.
Hon gav akt på att hon dagen
efter ett teaterbesök hade hu-
vudvärk och kände sig trött i ar-
betet. Hon var en ovanligt klok
kvinna, som aldeles inte sprang
till läkaren för att få bot för
huvudvärken och tröttheten, utan
i stället reducerade teaterbesö-
ken till det minsta möjliga. Tänk
nu själv över ert onda och akt-
giva på orsaken. Vila. Tag rörelse
i frisk luft. Undvik allt som ni
själv ser har menliga följder.
Behåll helst samma arbete. Men
vill ni ägna er åt hushållsarbete,
så blir det nog lika nervöst att
bli hushållslärarinna. Jag har
just i en tidning sett en sådan
beskriva sin arbetsdag. Vet ni
vad jag tror skulle passa er? Jo,
att vara värdinna i ett natt och
fint hus, där husmoder saknades.
Kan ni litet hushåll, så tag en
sådan plats. Ni säger ju att ni
har "organisationsförmåga och
god smak". Och så vill ni ha ett
arbete där ni är "väl ansedd".
Det är en värdinna i ett fint och
(Forts. i B-numret.)

BREVLÅDA.

RED:S BREVLÅDA.

A. P. Eder fråga har tillställts
redaktionen för Iduns Hjälp-
reda.

Arkitekt Isidor Hörlin

Utsällning av **konstnärliga möbler**
NORRLANDSGATAN 3 - STOCKHOLM

Rumsarkitektur och Ombyggnader
av våningar, inredningar, panelarbeten och
möbler i historiska stilar.

Ritningar och kostnadsförslag. Egna verkstäder.

VIGORS BARNTVÅL

100 % REN
ANTISEPTISK

Tillverkas av
KEMISK TEKNISKA FABRIKEN VIGOR
STOCKHOLM

TILLVERKAD
AV RENASTE
VÄXTFETT

INNEHÅLLER
INGA SKADLIGA
BESTÄNDSDELAR
eller KEMIKALIER

VERKAR SOM
SÄLVA, GÖR
HUDEN MJUK
OCH LEN

Ett lätt och angenämt arbete, som inbringar god och säker inkomst, kan
envar å varje plats förskaffa sig genom försäljning av våra kem.-tekniska
artiklar, oundgängliga för varje hem. Begär prover och prislista.

Fabriken Vigor, Postfack 369.

Institut Santé

Birger Jarlsgatan 62, hörnet av Rådmanngat.

Riks. 107 86. Allm. Vasa 88 36.

Hårvall och grått hår behandlas med gott resultat. Hår-
färgning, alla nyanser, vackert och varaktigt. Liknornar och
Kylskador botas fullständigt. Flnnar, Frånkar, och Pormaskar
borttagas enligt ny effektiv metod. Salvor med råd och bruks-
anvisning sändes diskret mot postförskott å kr. 7-10. Obs!
Med varje rekvisition följer en intressant broschyr om hur man
håller sig frisk och ungdomlig och uppnår ett långt liv. Samt
om konsten att hålla sig smal utan diet.

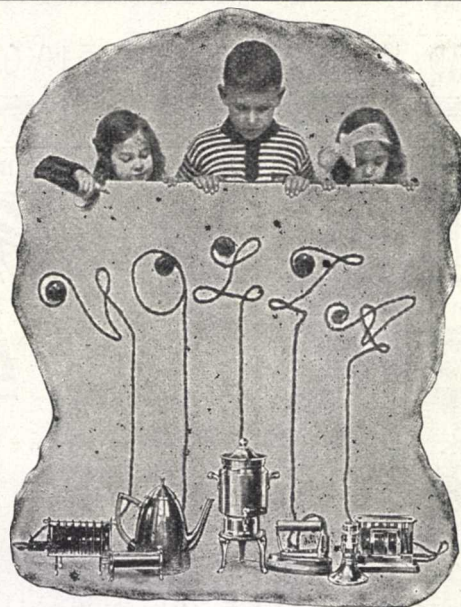
VIKING
GULDPLATERADE
UR-KEDJOR
VARANTIGAST SHAKFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

Mot mal, kackerlackor, väggbohya,
flugor och andra dylika insekter finnes
intet bättre utrottningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar å 0,80 och 1,50 i alla
Färg- och Kemikalieaffä-
rer samt hos ensamimportörerna
Aktiebol. Eug. Wingård, Malmö.

VOLTAS

ELEKTRISKA KOK- OCH VÄRMEAPPARATER

HÅLLBARA - PRAKTISKA - ELEGANTA
SPARA TID OCH ARBETE
OUMBÄRLIGA I VARJE MODERNT HEM

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

Utställning: **BIRGER JARLSGATAN 21, nära Stureplan**

FREJAMI

FÖRNÄMSTA PASTILLEN
FÖR
HALS OCH BRÖST

75 ÖRE

PR. ASK

CHOKLAD & KONFEKT FABR. FREJA GEFLE

OM JAG MÅSTE TVÄTTAS,
SÅ TVÄTTA MIG ÅTMINSTONE MED

VINOLIA

"FENO"

är ett förstklassigt skönhetspreparat av rang. Intet fett, kan användas vilken tid på dygnet som helst. Utplånar rynkor, för-yngtrar, åstadkommer en ren, klar, mjuk och vit hud, borttager finnar, revormar, leverfläckar, pormaskar, fräknar etc. Yppersta medel mot söndersprucken, frost-biten och narig hud. Per burk 4 kr., 2 burkar fraktfritt.

FENOMA-DEPOTEN,
Stockholm 1.

Husvarna

Symaskiner

Tjåna med heder
sin ågare i 100 år.

Förmånliga av-
betalningsvillkor.

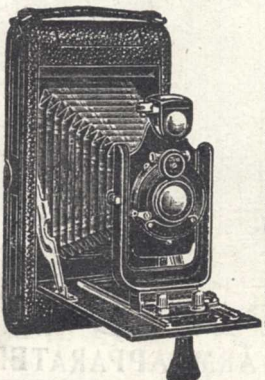

HUSQVARNAS NAMN
PÅ FABRIKATET

GARANTERAR FULL-
GOD VARA

AMATÖRKAMEROR

av ledande världsmärken

Ica, Goerr, Voigtlander

Contessa, Butcher, Houghton

samt alla slag av förnödenhets- &
förbrukningsartiklar för fack- &
amatörfotografer.

Illustrerad katalog kostnadsfritt.

AKTIEBOLAGET ARTO,
Malmö.

SÖDRA FÖRSTADSGATAN 2.
Rikst. 5276 och 5622.

Oatine

DEN HÖGSTA ÖNSKAN

hos varje dam är skönhet.

En frisk klar hud i samband med en god hälsa är något, som det är av oskattbart värde att åga.

Ständig behandling med *Oatine* hjälper er att återvinna hudens ungdomliga friskhet.

Vid lätt ingnidning tränger *Oatine* djupt ned i porerna, och gör dessa fullständigt rena från smuts, och när ni torkar er ett ögonblick senare, skall ni få se att huden blir ren, klar och vacker.

År huden irriterad av blåst eller sol, begagna då litet *Oatine*, det icke blott ger huden näring, utan även läker den på naturligt sätt. Fås i vanlig stolec i tub, eller burk, stor burk innehåller 3 gånger så mycket.

OATINE SNOW är en snövit crème, som vid helt lätt ingnidning uppsuges i huden, genom ständig behandling blir denna smidig och len.

OATINE-HAVRE-PUDER är välgörande och behaglig för huden.

Fås överallt, skriv eljest till

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

